

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

YTTRANDEN

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROPEISKA CENTRALBANKENS YTTRANDE

av den 17 december 2007

på begäran av Europeiska unionens råd över ett förslag av rådet om ändring av förordning (EG) nr 1338/2001 om fastställande av nödvändiga åtgärder för skydd av euron mot förfalskning

(CON/2007/42)

(2008/C 27/01)

Inledning och rättslig grund

Den 23 oktober 2007 mottog Europeiska centralbanken (ECB) en begäran från Europeiska unionens råd om ett yttrande över ett förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1338/2001 om fastställande av nödvändiga åtgärder för skydd av euron mot förfalskning ⁽¹⁾ (nedan kallat förslaget till förordning).

ECB:s behörighet att avge ett yttrande grundar sig på artikel 123.4 tredje meningen i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som är den rättsliga grunden för förslaget till förordning. ECB:s behörighet att avge ett yttrande grundas också på artikel 105.4 första strecksatsen i fördraget, tillsammans med artikel 106 i fördraget, eftersom förslaget till förordning rör skyddet av eurosedlar och euromynt. I enlighet med artikel 17.5 första meningen i arbetsordningen för Europeiska centralbanken har detta yttrande antagits av ECB-rådet.

1. Allmänna kommentarer

1.1 Såsom framgår av motiveringen till förslaget till förordning har ECB nyligen utfärdat rekommendation ECB/2006/13 av den 6 oktober 2006 om antagande av vissa åtgärder för att mer effektivt skydda eurosedlar mot förfalskning ⁽²⁾ (nedan kallad ECB:s rekommendation). I ECB:s rekommendation konstateras att straffrätt och reglerna för det straffrättsliga förfarandet i allmänhet inte faller inom gemenskapens kompetensområde såvida det inte är nödvändigt för att säkerställa gemenskapsrättens effektivitet ⁽³⁾. ECB rekommenderade också att "med avseende på ramverkets funktion [för upptäckt av förfalskningar och för kvalitetssortering av kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar kontanter] bör Europeiska kommissionen överväga att föreslå att befogenheterna för nationella analyscentra och nationella centralbanker som inte är nationella analyscentra utökas, så att de kan behålla identifierade och analyserade exemplar av förfalskade sedlar och också begära och lagligen transportera sådana sedlar inom EU. I synnerhet bör artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1338/2001 ändras och artikel 4.3 i enlighet med detta

⁽¹⁾ KOM(2007) 525 slutlig.

⁽²⁾ EUT C 257, 25.10.2006, s. 16.

⁽³⁾ Mål C-176/03 av den 13 september 2005, kommissionen mot rådet, REG 2005, s. I-7879 och mål C-440/05 av den 23 oktober 2007, kommissionen mot rådet REG 2007 (Ännu ej offentliggjort i EUT).

strykas. Den senaste punkten bör åtminstone ändras så att den fulla tillämpningen av artikel 4.2 inte hindras av att förfalskade sedlar används eller bevaras som bevismaterial inom ramen för brottmål, förutom när en sådan tillämpning är omöjlig, med beaktande av mängden och typen av beslagtagna förfalskningar". Dessa rekommendationer har inte beaktats i förslaget till förordning.

- 1.2 ECB välkomnar i princip att man använder sig av en rättsakt enligt första pelaren som antagits enligt fördraget för att skydda euron mot förfalskning, istället för en rättsakt enligt tredje pelaren baserad på polissamarbete och straffrättsligt samarbete, eftersom rättsakter enligt första pelaren är de enda lämpliga rättsliga instrumenten för att skydda euron mot förfalskning inom ramen för gemenskapens ekonomiska och monetära union ⁽¹⁾.

2. Specifika kommentarer

- 2.1 Den föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet för rubriken till artikel 4 i förordning (EG) nr 1338/2001 av den 28 juni 2001 om fastställande av nödvändiga åtgärder för skydd av euron mot förfalskning ⁽²⁾, så att en skyldighet införs att överlämna nya och gamla klasser av falska sedlar för andra ändamål än identifiering, följer delvis ECB:s rekommendation. Den föreslagna ändringen av artikel 4.2 förhindrar dock inte att sedlar som misstänks vara förfalskade används eller bevaras i brottmål enligt artikel 4.3, vilket motverkar utvidgningen av rubrikens tillämpningsområde och ifrågasätter den ändrade bestämmelsens effektivitet. Detta medför att tillämpningen av bestämmelsen även fortsättningsvis är helt beroende av både nationell straffrätt och de brottsbekämpande myndigheterna. Det är tänkbart att exemplar av nya eller särskilt farliga förfalskningar upptäcks i ett land, genom ett enda beslag, och att de brottsbekämpande myndigheterna vägrar, eller på grund av nationell lagstiftning är förhindrade, att lämna ifrån sig dessa för att låta dem testas, vilket skulle kunna försvåra målsättningen med den nya bestämmelsen. Såsom framgår av punkt 2 i ECB:s rekommendation vill ECB undvika att den misstänktes eller tilltalades rättigheter i ett brottmål påverkas. I detta hänseende förändras dock den intressebalans som etablerats genom förordning (EG) nr 1338/2001 och upprätthålls av förslaget till förordning, så att eurons skydd mot förfalskning försämrats. För att garantera detta skydd bör huvudregeln vara sådan att ECB och de nationella centralbankerna har rätt att erhålla exemplar av sedlar som används eller bevaras som bevis i brottmål utom där detta är omöjligt, med beaktande av mängden och typen av beslagtagna förfalskningar.
- 2.2 Såsom framgår av motiveringen till förslaget till förordning har ECB redan utarbetat ett rådgivande ramverk om sedelförfalskningar ⁽³⁾ som de nationella centralbankerna inom Eurosystemet är skyldiga att genomföra i sin nationella lagstiftning. ECB utförde detta arbete som en del av sina uppgifter enligt artikel 106.1 i fördraget, och artikel 16 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken, för att säkerställa ställningen och skyddet för eurosedlar i omlopp samt för att befästa allmänhetens förtroende för eurosedlar. Detta bör tydligare framgå av ändringsförslaget avseende artikel 6.1 i förordning (EG) nr 1338/2001, genom att man uttryckligen hänvisar till ECB:s behörighet när det gäller att skapa sorteringsstandarder avseende eurosedlars kvalitet och äkthet samt det arbete som Eurosystemet utför inom detta område.
- 2.3 Enligt den föreslagna i ändringen av artikel 6.1 i förordning (EG) nr 1338/2001 åläggs "kreditinstituten samt alla andra inrättningar som yrkesmässigt medverkar vid hanteringen och distributionen till allmänheten av sedlar och mynt" en skyldighet att se till att äktheten av alla eurosedlar och euromynt som de mottar kontrolleras så att förfalskningar spåras. Målsättningen med skyldigheten är visserligen klar och önskvärd, men betydelsen av "andra inrättningar som yrkesmässigt medverkar vid hanteringen och distributionen till allmänheten av sedlar och mynt" exkluderar organisationer som bedriver självbetjäningssystemer som tillhandahåller allmänheten eurosedlar, även om verksamheten inte bedrivs yrkesmässigt. Det praktiska genomförandet av ECB:s ramverk på nationell nivå har tydliggjort hur snäv definitionen av denna term är, särskilt vad gäller sådana enheter som fyller på sedelapparater med konanter. Den snäva definitionen av vem som omfattas av skyldigheten enligt artikel 6 kan skapa ett kryphål som medför att eurosedlar och mynt inte kontrolleras i enlighet med ECB:s och kommissionens förfaranden, vilket kan medföra skada för både allmänheten och kreditinstituten inom euroområdet som kommer att omfattas av strängare regler. En vidare definition skulle alltså vara den bästa lösningen.

⁽¹⁾ Se även rekommendation ECB/1998/7 av den 7 juli 1998 avseende vissa åtgärder för att stärka det rättsliga skyddet för eurosedlar och euromynt.

⁽²⁾ EGT L 181, 4.7.2001, s. 6.

⁽³⁾ Se *Ramverk för upptäckt av förfalskningar och för kvalitetssortering av kreditinstitut och andra som yrkesmässigt hanterar konanter* som finns på ECB:s webbplats www.ecb.int/pub/pdf/other/recyclingeurobanknotes2005sv.pdf.

- 2.4 Förslaget till förordning lägger till en bestämmelse till artikel 6.3. i förordning (EG) nr 1338/2001 enligt vilken medlemsstaterna ska införa lagar och andra författningar enligt vilka kreditinstitut och andra inrättningar är skyldiga att kontrollera äktheten på eurosedlar och euromynt så att förfälskningar upptäcks, i enlighet med de förfaranden som fastställts av ECB och kommissionen. Medlemsstaterna ska enligt förslaget anta dessa lagar och andra författningar senast den 31 december 2009 och genast överlämna bestämmelserna till ECB och kommissionen. Eftersom ECB och kommissionen är ansvariga för framtagandet av förfarandena bakom denna skyldighet, anser ECB att det är ECB och kommissionen som bör ange tidsfristerna för genomförandet, både av praktiska och rättsliga skäl. För att kunna fastställa tidsfrister krävs det expertkunskaper av vilken know-how och kapacitet de lokala aktörerna har. Hänsyn måste även tas till kostnaderna för en omställning, och kostnaderna för tillverkning och framtagning av nya detektorer måste också beaktas. Mot bakgrund av detta kan den tidsfrist som anges i förslaget till förordning visa sig sakna nödvändig flexibilitet. Ur juridisk synvinkel bör den enhet som är behörig att skapa sorteringsstandarder avseende eurosedlars och euromyns kvalitet och äkthet också vara den enhet som fastställer tidsfristen när dessa ska träda i kraft. ECB föreslår därför att denna tidsfrist stryks från förslaget till förordning och att man istället anger att tidsfristerna för tillämpningen av denna skyldighet, i linje med de förfaranden som ECB och kommissionens ska ta fram, istället ska fastställas i dessa förfaranden.
- 2.5 Mot bakgrund av att mynt kommer att omfattas av förordningen på samma nivå som sedlar, och mot bakgrund av ECB:s behörighet i frågor som rör eurosedlar, vill ECB påpeka att detta tillvägagångssätt kan ha nackdelen att det äventyrar betalningar i detaljhandeln i medlemsstaterna, eftersom den tekniska genomförbarheten av de föreslagna kontrollkraven för mynt – till skillnad från sedlar – ännu är osäker.
- 2.6 Eftersom det inte är helt klart huruvida hänvisningen i förordning (EG) nr 1339/2001 av den 28 juni 2001 om att låta verkningarna av förordning (EG) nr 1338/2001 om fastställande av nödvändiga åtgärder för skydd av euron mot förfälskning även omfatta de medlemsstater som inte har antagit euron som gemensam valuta ⁽¹⁾ till förordning (EG) nr 1338/2001 är dynamisk, föreligger det ett behov av ytterligare ett förslag till förordning som utvidgar tillämpningsområdet för förslaget till förordning även till de medlemsstater som ännu inte har infört euron ⁽²⁾, särskilt vad gäller ändringarna av artiklarna 4 och 5. När det gäller "förfaranden som ska fastställas av Europeiska centralbanken" till vilka förslaget till förordning hänvisar i artikel 6.1 i den ändrade förordningen (EG) nr 1338/2001 är dock, såsom påpekats ovan, ECB bäst ägnad att fatta beslut som rör genomförandet av ECB:s förfaranden avseende eurosedlar. Mot bakgrund av detta, och mot bakgrund av att det geografiska området där euron är lagligt betalningsmedel är begränsat, beslutade ECB i juli 2006 ⁽³⁾ att dessa förfaranden ska träda i kraft i nya deltagande medlemsstater i samband med att dessa inför euron.

3. Ändringsförslag

De ändringsförslag av förordningen som blir resultatet av rekommendationerna ovan framgår av bilagan.

Utfärdat i Frankfurt am Main den 17 december 2007.

Jean-Claude TRICHET
ECB:s ordförande

⁽¹⁾ EGT L 181, 4.7.2001, s. 11.

⁽²⁾ Detta har nyligen varit aktuellt med andra texter som ändrat rättsakter som berör skyddet för euron, t.ex. rådets beslut 2006/849/EG av den 20 november 2006 om ändring och förlängning av beslut 2001/923/EG om inrättande av ett handlingsprogram för utbyte, stöd och utbildning med avseende på skydd av euron mot förfälskning (Periklesprogrammet) (EUT L 330, 28.11.2006, s. 28) och rådets beslut 2006/850/EG av den 20 november 2006 om att till icke deltagande medlemsstater utsträcka tillämpningen av beslut 2006/849/EG om ändring och förlängning av beslut 2001/923/EG om inrättande av ett handlingsprogram för utbyte, stöd och utbildning med avseende på skydd av euron mot förfälskning (Periklesprogrammet) (EUT L 330, 28.11.2006, s. 30).

⁽³⁾ Se ECB-dokumentet *Övergångsbestämmelser för implementeringen av ramverket för återcirkulering av sedlar i de nya deltagande medlemsstaterna* som finns på ECB:s webbplats www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/recyclingeurobanknotesframework2006sv.pdf.

BILAGA

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Kommissionens förslag

ECB:s ändringsförslag ⁽¹⁾

Ändring 1

Artikel 1.1

Förordning (EG) nr 1338/2001 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

a) Rubriken på artikel 4 ska ersättas med följande:

"Skyldighet att överlämna falska sedlar"

b) Följande mening ska läggas till i slutet av artikel 4.2:

"För att underlätta äkthetskontrollen av eurosedlar i omlopp ska det vara tillåtet att överföra falska sedlar mellan de behöriga nationella myndigheterna samt EU:s institutioner och organ."

Förordning (EG) nr 1338/2001 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

a) Rubriken på artikel 4 ska ersättas med följande:

"Skyldighet att överlämna falska sedlar"

b) Följande mening ska läggas till i slutet av artikel 4.2:

"För att underlätta äkthetskontrollen av eurosedlar i omlopp ska det vara tillåtet att överföra falska sedlar mellan de behöriga nationella myndigheterna samt EU:s institutioner och organ."

c) **Punkt 3 ska ersättas med följande:**

"Bestämmelsen i punkt 2 ska tillämpas på ett sätt som inte utgör hinder för att använda och bevara sedlar som misstänks vara falska som bevismaterial inom ramen för brottmål, med beaktande av mängden och typen av beslagtagna sedlar."

Motivering – se punkt 2.1 i yttrandet

Ändring 2

Artikel 1.3 a

3. Artikel 6 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

"1. Kreditinstitutet samt alla andra inrättningar som yrkesmässigt medverkar vid hanteringen och distributionen till allmänheten av sedlar och mynt, inklusive de inrättningar som ägnar sig åt att växla sedlar och mynt i olika valutor, t.ex. växlingskontor, ska ha skyldighet att se till att äktheten av alla eurosedlar och euromynt som de mottagit kontrolleras innan de åter sätts i omlopp så att förfalskningar spåras. Kontrollerna ska utföras enligt förfaranden som ska fastställas av Europeiska centralbanken respektive kommittén för eurosedlar och mynt.

De instanser som avses i punkt 1 ska ha skyldighet att ta alla eurosedlar och euromynt ur omlopp som de mottagit och som de vet eller har tillräckliga skäl att tro är falska. De ska utan dröjsmål överlämna dem till de behöriga nationella myndigheterna."

3. Artikel 6 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

"1. Kreditinstitutet samt alla andra inrättningar som yrkesmässigt medverkar vid hanteringen och distributionen till allmänheten av sedlar och mynt, inklusive

— inrättningar som yrkesmässigt ägnar sig åt att växla sedlar och mynt i olika valutor, t.ex. växlingskontor, **och**

— **detaljister och andra ekonomiska aktörer, t.ex. kasinon, som inom ramen för en sekundär verksamhet hanterar och distribuerar sedlar till allmänheten via sedelautomater**

ska ha skyldighet att se till att äktheten av alla eurosedlar och euromynt som de mottagit kontrolleras innan de åter sätts i omlopp så att förfalskningar spåras. Dessa kontroller ska utföras enligt förfaranden som ska fastställas av Europeiska centralbanken respektive kommittén för eurosedlar och mynt, **i enlighet med deras respektive behörigheter och med beaktande av eurosedlarnas och euromyntens olika särdrag.**

De instanser, **detaljister och andra ekonomiska aktörer** som avses i punkt 1 ska ha skyldighet att ta alla eurosedlar och euromynt ur omlopp som de mottagit och som de vet eller har tillräckliga skäl att tro är falska. De ska utan dröjsmål överlämna dem till de behöriga nationella myndigheterna."

Motivering – se punkt 2.3 i yttrandet

(1) Text markerad med fet stil anger ECB:s förslag till ny text. Genomstruken text anger de strykningar som ECB föreslår.

Ändring 3

Artikel 1.3 b

b) Följande stycke ska läggas till i slutet av artikel 6.3:

”Med avvikelse från artikel 6.3 första stycket ska medlemsstaterna senast den 31 december 2009 anta de lagar och andra författningar som krävs för att tillämpa artikel 6.1 första stycket. Bestämmelserna skall genast överännas till kommissionen och Europeiska centralbanken.”

b) Följande stycke ska läggas till i slutet av artikel 6.3:

”Med avvikelse från artikel 6.3 första stycket ska medlemsstaterna ~~senast den 31 december 2009~~ anta de lagar och andra författningar som krävs för att tillämpa **de förfaranden som omnämns i** artikel 6.1 första stycket **i enlighet med de tidsfrister som fastställs genom dessa förfaranden. Medlemsstaterna** ~~Bestämmelserna~~ skall genast överlämnas ~~texten till dessa bestämmelser~~ till kommissionen och Europeiska centralbanken.”

Motivering – se punkt 2.4 i yttrandet

Ändring 4

Artikel 2

Denna förordning ska tillämpas i de medlemsstater som är deltagande medlemsstater enligt artikel 1 första strecksatsen i rådets förordning (EG) nr 974/1998 ⁽¹⁴⁾.

Denna förordning ska tillämpas i de medlemsstater som är deltagande medlemsstater enligt artikel 1 första strecksatsen i rådets förordning (EG) nr 974/1998 ⁽¹⁴⁾.

De förfaranden som nämns i artikel 6.1 i förordning (EG) nr 1338/2001 ska träda i kraft i de deltagande medlemsstaterna i enlighet med artikel 6.3 andra stycket i den förordningen.

⁽¹⁴⁾ EGT L 139, 11.5.1998, s. 1.

⁽¹⁴⁾ EGT L 139, 11.5.1998, s. 1.

Motivering – se punkt 2.5 i yttrandet
